

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 28. szám.

Budapest, július 12.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja

a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre – – 12 korona

Félévre – – – – 6 korona

Negyedévre – – 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az altiszt szolgálatát.

Írta: *Preszty Lőránd* csendőrfőhadnagy.
(Dolytatás.)

Laktanya-, szobarend.

Egy lakályos, meleg, barátságos otthon, hol a csend-örök jó kedvvel és mindig örömmel vannak, ez legyen az őrlaktanya. Pótolja az a szülői házat, a családi fészket.

A laktanya — a katonai jelleg fenntartása mellett — úgy rendezendő be és az egyes helyiségek irodának, lakószobáknak, iskolaszobáknak úgy csztandók be, hogy abban összhang és bizonyos lakályosság legyen. Nem osztom azok nézetét, kik szorosan ragaszkodnak ahhoz, hogy pl. az irodákban és lakószobákban — a berendezést illetően — csupán az előírás rideg szabályai érvényesüljenek, hanem első és főfeltételnek tartom, hogy az mindegyik lakója számára olyan helyet képezzen, a hol szívesen és örömmel tartózkodik, a melyet nem szívesen hagy el és a hova mindig szívesen tér vissza.

A lakás az a hely, a melyet mindenki a maga egyéniségének megfelelően rendez be és azért is mondják, hogy a lakás a benne lakó egyéniségének megfelelő bélyeget hordja magán. A főkövetelmény csak az legyen, hogy a szobaberendezés ne sértse a laktanya- és szobarendet és ne essék az a jó izlés és az erkölcs rovására.

A laktanya és helyiségeiben mindenekelőtt ragyogó tisztaság és kifogástalan rend uralkodjék. A rend fél tisztaság és a tisztaság fél egészség.

Az altiszt szoktassa embereit arra, hogy féltő gond-
dal öröködjének a laktanyarend fenntartásán. Ruhadara-
bok, lábbelik ne heverjenek szanaszét, egyenruhacikk
ne akasztassanak pl. szárítás vagy szellőztetés céljából feltűnő és szembeötölő helyre; nem kell azt sem
tűnni, hogy a szoba- vagy konyhaablak között, vagy a
folyosópárkányon üvegek, ételneműek, tisztítószerek stb.
helyeztessenek el.

A szobák naponkint gondosan és alaposan kisöpre-
ndők, a por letöröltetendő és az ablakok nyitvatartása
által jól kiszellőztetendő. Ablakok időnkint lemosandók,
ajtókilincsek stb. fényesre tisztítandók.

A laktanya előtti utczarész, azonfelül az udvar, a
mellékhelyiségek naponkint felseprondók. Általában az

egész laktanyában uralgó rend és tisztaság azt bizo-
nyítja, hogy abban rendszerető emberek laknak.

Az ágyak úgy rendezendők el, hogy légvonat ne érje
a benne fekvőket és túlközel se legyenek a kályhához.

A szobák falainak feldiszipítésénél figyelemmel kell lenni
arra, hogy azok inkább kopaszon hagyassanak, mint
ócska, rossz és izléstelen képekkel, levelezőlappal,
bazári tárgyakkal, porfogó fácszántollakkal stb. aggattas-
sanak tele, a melyek még egy egyszerűbb műveltségű
ember jóízlését is sértik.

Ha módja van az altisznak, vegyen egy pár katonai
vonatkozási képet, helyeztesse azt be izléses keretbe
vagy egy egyszerű faramába, a mely nem drága és nem
könnyen pusztuló. Általában olyan dolgok veendőek, a
melyeknek valami művészi értékük van, nem pedig a
miket házalók, kucséberek árulgatnak olcsó pénzért.

A laktanya- és szobarend betartásában érvényesüljön
az altiszteknek a szép iránti érzéke és a rend sze-
retete.

Vezénylések, karhatalom.

Altiszteknél gyakran előfordul, hogy állomásukról
ideiglenesen vagy tartósan más állomásra vezényel-
tetnek.

Az altiszt magaviselete, magatartása ily esetekben is
kifogástalan legyen és ne szolgáltatson okot arra, hogy
új állomáshelyén tanusított nyelgeségei miatt feljelen-
tessék vagy megbüntettessék.

Az altiszt bárhol is teljesítse szolgálatát, teljes meg-
bizhatóságának és fegyelmezettségének adja bizonyosságát.

Összpontosítások alkalmával — sajátos tünet, de ta-
pasztalati tény, hogy — könnyen lazul meg a fegyelem,
azért is az altiszteknek, a különleges szolgálati helyzetre
tekintettel, kétszeres figyelemmel kell szemmel tartaniok
a legénységet, nehogy azok megfélemlézve állaskötelmek-
ről, szabálytalanságokat vagy túlkapásokat kövessenek el.

Összpontosítást csak rendkívüli közbiztonsági viszonyok
tesznek szükségessé. Ennek okát mindig meg kell
tudni és az összpontosítás ideje alatti teendőket és kö-
telességeket annak megfelelően végezni.

A néppel való érintkezés nyugodt és tapintatos legyen
és igyekezni kell öt jóakaratu és felvilágosító figyelmeztetésekkel józan belátásra bírni.

A mennyiben tiszt venné át a parancsnokságot, annak
rendelkezései pontosan végrehajtandók, parancsai esetről-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan
eliemert legjobb gyártm. szállít.
MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA
STOWASSER I. cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest,
II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javi-
tása, vétele és becseselés. — Árjegyzék minden hangszerről külön kúldetik.

esetre kikerendők. Tiszt jelen nem léteben a legidősebb altiszt veszi át a parancsnokságot, kívül szemben első sorban a többi altisztek viseltessenek teljes fegyvermeztességgel. A parancsnokló altiszt a polgári hatóság intézkedésekre jogosított tisztviselőjével legyen állandó érintkezésben és a szükségesnek mutató intézkedéseket azzal egyetértőleg tegye meg.

Tömeggel szemben való fellépés *támadó* csak akkor legyen, ha a karbatalom létszámára való tekintettel kilátás van arra, hogy az teljes sikerrel fog járni. Ha ez kétséges lenne, úgy nemcsak a katonai tekintély, de a fegyverbecsület minden körülmények között kötelező megóvására tekintettel, a csendőrsztag *védelmi* állást foglaljon el addig, míg a kért segítség meg nem érkezik.

Hogy mikor tekinthető egy karbatalmi osztag elég erősnek a fellépésre, ez a körülményektől függ, s ezek mérlegelése mindig a karbatalmi osztag parancsnokának a belátására van bízva.

Más lapra tartozik az, ha pl. a karbatalmi osztag megtámadatik. Ezen esetben nincs helye a tétovázásnak, hanem határozott és bátor elszántsággal helyt kell állni és inkább kész legyen egy csendőr vagy egy altiszt a saját életével leszámolni, mint lefegyvereztetés vagy gyáva megfutamodásban keresni szegyeteljes menedéket.

Téves felfogások tisztázása céljából megjegyzem, hogy polgári tisztviselőnek, a ki ilyen esetekben a hatóság képviselőjében jelen van, nincs joga ahhoz, hogy *támadásra* (szorongóroham, fegyverhasználat) egyenes felhívást intézzon a karbatalmi parancsnokhoz még olyan esetben sem, ha ez a parancsnok altiszt. Ha pl. egy tömeg magatartása fenyegető s a polgári tisztviselő a rendet személyi súlyával és tekintélyével fenntartani nem képes, a *tömeg eloszlatására* felhívást intéz a karbatalmi parancsnokhoz. Ezzel az ő tiszte be van fejezve s a további intézkedési jog a karbatalmi parancsnoké. Azt, hogy ez a tömeg eloszlatását miképpen eszközözi, ez a karbatalmi parancsnok belátásától és bölcsességétől függ, minden tetteért egyedül előljáró parancsnokaival szemben felelős.

Szolgálati érintkezés hatósági személyekkel.

Egy közigazgatási járás vagy bíróság székhelyén levő altiszt alosztály parancsnoka az őrre történt bevonulása után díszben keresse fel a főszolgabíró és a járásbíró hivatalos belyiségükben s ott magát bejelentvén az inas vagy a hivatalszolga által, a következőket jelentse katonás módon:

„Főszolgabíró (járásbíró) úr! Szabó Lajos őrmester a helyi őr s újonnan kinevezett őrsparancsnoka tisztelettel bemutatkozom!”

Nem közigazgatási hatóság vagy járásbírószék székhelyén fekvő őr parancsnoka az első szolgálati találkozást használja fel erre a bemutatkozásra.

Az altisztek viseltessenek a polgári hatósági személyekkel szemben is katonásan és tiszteletteljesen, e mel-

lett legyenek szerények s tartózkodjanak minden nyegleségtől.

Helyes eljárás a büntetőjárásbírónál, a szolgabírónál és a község főjegyzőjénél is bemutatkozni, a többi hatóságok vezetőivel és az előjárósági vezetőemberekkel pedig a megismerkedést keresni: ez csak javára van a szolgálatnak.

Az altisztek figyelmét ne kerülje el az, hogy ők első sorban katonák, tehát anélkül, hogy büszkeséget mutatnának, föllépésükben és egész magatartásukban bátorozottak és komolyak legyenek.

Keresse az altiszt a gyakori találkozást — különösen akkor, ha ezt tőle jó néven veszik — a hatóság és a bíróság vezető embereivel és a szolgálatot érintő vagy érdeklő dolgokban kérje ki utbaigazításukat és felhívásaikat.

Az ilyen magatartás rendszerint előmozdítja a jó viszonyt, alkalmas a kölcsönös megértés biztosítására és az egyöntetű intézkedések és eljárások megtételére.

Magatartás a lakossággal szemben.

A csendőraltisztnak hivatalánál és állásánál fogva kiváló embernek kell lennie, értelmességnek, erkölcsösségnek, rendszerettségnek, erélynek, komolyságnak, igazságszerettségnek és törvénytiszteletnek kell őt jellemeznie, ezeken kívül megvesztegethetlenségnek kell lennie.

Élete ott folyik le a nagy nyilvánosság előtt, működése nemcsak az előjárók és a hatóságok, de a lakosság megítélésének is ki van téve, így kézenfekvő, hogy minden cselekedete, tevékenysége stb. intézményünkre is vagy fényt, vagy árnyékot vet.

Ezért bölcsen mondja egyik utasításunk:

„Ha ezen megítélés a testület hátrányára dől el, mi sem természetesebb, mint az, hogy ezen ítélet alapján bizonyos idegenkedés áll be, mely mint egy válaszfal emelkedik egyrészt a testület s egyes tagjai, másrészt a megítélők között, melynek következményeképp a tisztelet és közbecsülés elenyésznek. Már pedig a szolgálati utasításban is hangsúlyozott, de a gyakorlatban is gyökerező tény, hogy az intézmény iránti tisztelet és közbecsülés, a szolgálat eredményes kezeléséhez elodázhatatlan kellekek s így a hivatal köteleinél fogva minden testületbeli egyén mindenki irányában — kivétel nélkül — a megérdemelt tisztelettel viseltessék. Csak az nyújthat biztosítékot arra, hogy úgy a csendőr, mint a testület is viszont általános tiszteletben részesítettik, mert csak tisztelet szülhet tiszteletet.”

Arany igazságok, melyeket három évtized igazolt már!

Művelt ember mindenkivel szemben úgy viselkedik, a bogyan azt egy művelt embertől elvárni lehet. A benézettség, durvaság, nyegleség, elbizakodottság, a bántalmazás és erőszakosságokra való hajlam, a durvalelkű, műveletlen emberek sajátosságai.

Az altisztek a lakossággal szemben viselkedjenek bár erélyes, de tapintatos módon, minden tettük és cselekedetük a műveltség jellegét viselje magán.

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migrént és fejfájást elmulasztja. — Ár K 1.20. — Kapható minden gyógyszertárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesztén. Orvosok által ajánlva. Három dobozál úgy, postai szállítással.

• Ferencz Ferdinánd trónörökös főherceg és neje Hohenberg Zsófia.

Haladjunk elődeink nyomdokain! Legyünk lelkes ápolói a polgárság és a testületünk közötti jóviszonynak és a testületünkbe helyezett bizalmat és tiszteletet ne engedjük elveszni, hanem szent kötelességünknek ismerjük annak megóvását és gyarapítását!

Ezzel nemes czélokért küzdünk, nemes czélokért pedig küzdeni dicsőség!

(Vége köv.)

A görbe bot.

Nem afféle görbe botról van itt szó, a milyeneket gyárakban mesterségesen készítenek s ezrével árulnak a vásárokon, betipiaczokon.

Ez egy természetesen görbére nőtt akáczfapot. Ott látta meg a napvilágot a bács megyei Küllöd község alatt, egy akáczfapunk tövéből kinőve és a természet örökké változó szeszélyei által irányítva, olyan takaros görbe bottá nőtte ki magát, hogy Kovács Mátyás küllödi lakos, a mint meglátta, mindjárt megszerette, levágta és mikor télen át a padláson jól kiszáradt, olyan helyre botot remekelt belőle, hogy akárki meglátta, nem hagyta szó nélkül.

Szóval a bot, mint a szabad művészet remeke, közismert ingóság lett abban a körben, a melyben Kovács Mátyás élte világát és kereste mindennapi kenyerét.

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy országos hírre vergődött volna, mert hiszen Kovács Mátyásnak magának is, mint afféle szegény napszámos embernek, csak a saját szűkebb hazája: Küllöd község lakosságára, sőt annak is csak a magafajta részére terjedt ki az ismerete s leginkább csak azok között forgott, a kik ép úgy, mint ő, napszámos, meg konvenciós munkával keresték meg a mindennapi kenyerüket.

Tehát ezek ismerték a görbe botot is. Sőt voltak köztük olyanok, s kik levágásánál jelen voltak, míg mások a művészi kidolgozásnak voltak szemtanúi.

Ilyen körülmények között, ha a bot valamiképen elkallódva volna, csak a fentebb említett illetékes körben kellett felmutatni, mindjárt akadt volna olyan ember, a ki utba tudta volna igazítani a becsületes megtalálót, hogy kinek a szerzeménye, igazi jogos jószágá került hozzá s hogy hol keresse annak a gazdáját.

Hanem bát, mint mindenhez, ebhez is érteni kell. Mert az bizonyos, hogy ha valaki egy ezüst fogantyus ébenfabotot talál, bizonyosan nem holmi napszámosféle emberek között érdeklődik annak tulajdonosa iránt. Viszont, ha egy egyszerű akáczfából készült görbe bot kerül a becsületes megtaláló elé, a mely utóbbiról szintén bizonyos, hogy csak szegény emberré lehet, mert gazdag ember az ilyen botot nemhogy felvinné, de meg se látja, ez már tudja, hogy olyan magaszörű ember vesztette azt el.

Mert bizony a Kovács Mátyás botja is elveszett egyszer s a szegény Kovács legnagyobb szerencsétlenségére egy betörés színhelyén maga az a káros találta meg, a kitől — talán a remek bot ellenértéke fejében — egy subát és nagyobb mennyiségű sertéshúst vittek el az ismeretlen tettesek.

Igy történt aztán, hogy ez a sokszor emlegetett görbe bot még 1913. év elején — a betörést 1912 december 31-én éjjel követték el — bűnjelként került a küllödi rendőrök kezébe, majd ezekről a bezdáni örsről megérkezett nyomozó járőr vette át és úgy látszik, sem a rendőrség, sem a csendőrség nem találta el, hogy hol és miként kellene kipubatolni a bot tulajdonosát, mert az eset kiderítetlenül maradt, pedig mindannyian bizonyosra vették, sőt határozottan tudták, hogy a bot és a tettesek szoros kapcsolatban állanak egymással.

És ez így is volt. A történeti bűség kedvéért meg kell jegyeznem, hogy Kovács Mátyás, hogy megélhetését jobban biztosítsa, nem riadt vissza egy-egy betörés elkövetésétől. Tagja volt egy ilyen éjjeli közkereseti társaságnak, de „dolgozott” önállóan is. Ez utóbbi jelzett eset elkövetése idején is volt már nebány a rovásán, a melyek miatt feljelentés alatt állott.

Mint fentebb említém, a F. M. kárára történt eme betörésben egy csendőrijárőr is nyomozott, de a tettest, jobban mondva a tetteseket kideríteni nem tudták, bár a rendőroktől átvett botot is, mint bűnjelt, magukhoz vették, hogy majd gazdát keresnek hozzá, de bizony az semmiképen sem sikerült.

Pár bét mulva, február 5-én éjjel már két helyen is működött e betörő társaság, legalább a betörés végrebajtásának egyes jelei rájuk, illetőleg az ő munkájukra mutatott s elvittek mintegy 270 korona értékű sertéshúst és szalonnát, de ennek a nyomozása során sem sikerült a tetteseket kideríteni.

Később, úgy tavaszra kelve, már önállóan dolgozott Kovács s kisebb-nagyobb szerencsével öt helyen is megpróbálkozott s összeszedett mintegy 100 korona értékű ruhaneműt és gazdasági eszközöket. De ezeken se vesztett rajta.

Ezek az esetek, mint kiderítetlenül maradt közbiztonsági zavarok, bekerültek az örs nyilvántartásába. Kovács Mátyás pedig, a régebbi hasonló esetekből folyólag, ugyanazon — 1912. — év július havában a zom-

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST. VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Ferencz Ferdinánd és neje gyermekeikkel, Ernő és Miksa hercegekkel és Zsófia hercegnővel.

bori kir. ügyészség fogházába bellebbezetett s ott töltötte a rászabott büntetést f. évi április 9-éig, a mely idő alatt ngyszólván szüneteltek a betörések és más lopások a környékben, úgy hogy alig fordult elő pár eset.

Mindezek daczára senki se jött arra a gondolatra, hogy a Kovács elzárása és a betörésekben való szünetelés között okozati összefüggést keressen, sőt a görbe bot tulajdonosa utáni puhatolás sem volt oly czélirányosan teljesítve, hogy annak kilétét megállapíthatták volna. A bot tehát pihent az előljárásnál tovább.

Időközben, 1913. év őszén, Kampler Sándor cs. cz. őrmester került Bezdánba s néhány hónapig mint ideiglenes őrsparancsnok működött ott; megjegyezvén, hogy már csendőr korában is hosszabb ideig szolgált a bezdáni őrsön s így meglehetősen helyi- és személyi ismerettel rendelkezett az egész örskörletben.

Az említett görbe bot neki is megragadta figyelmét s alapos vizsgálgatás és kombinálgatás után arra a gondolatra jött, hogy a községházánál őrzött ezt a bűnjelt a nyilvánosság elé állítja, esetleg jobb indulatú s erkölcsös életű szegény embereknek felmutatja, hátha sikerül ily módon kideríteni, hogy kié volt.

Ebbeli fáradozását csakugyan siker koronázta, a mennyiben bizalmas uton ugyan hamarosan akadtak olyanok, a kik a bot tulajdonosul Kovács Mátyást nevezték meg. De mivel az ez ellen vezetett nyomozás során nevezett küllödi lakásán semmi oly bűnjelt nem találtak, a melyek az ellene felmerült gyanút alaposabban megerősítették volna, Kampler őrmester beküldte a botot a zombori kir. ügyészséghez, hogy annak felmutatása mellett, egyrészt a bot iránti tulajdonjogára, másrészt arra is kérdezzék meg, hogy mikor, miként és ki által kerülhetett az a F. M. kamrájába.

Kovács Mátyás azonban ezuttal sem volt eléggé következetes. Mikor még tulajdonában volt a bot, azt mondta, hogy egy aranyért sem adná, sőt, mint később beismerte, az elvesztése felett sokáig sajnálkozott is.

Ekkor pedig hiába hívták fel rá az emlékezőtehetségét és hiába adták a kezébe, hogy nézze meg jól s nyilatkozzék, övé volt-e az a bot, nemcsak nem akart rá emlékezni, hanem egyenesen tagadta, hogy a bot az övé lett volna, vagy még csak hasonló botja is lett volna valaha.

Ily körülmények között természetesen azt sem tudta (vagyis inkább nem akarta) megmondani, miként kerülhetett a bot F. M. kamrájába. De azért szinte meglátszott a sarokba szorított emberen, hogy ezt a szép botot mégis szeretné valamiképen megkaparítani.

Hogy a bot iránti ez az érdeklődés ragaszkodásból történt-e, vagy más mellékezelatból, azt akkor nem lehetett megállapítani, de az az egy bizonyos volt, hogy nehezen adta ki a kezéből Kovács. Le-letette, meg újból felvette, de csak mozgatta a fejét, hogy nem ismeri azt a botot.

Később ugyan oda nyilatkozott, hogy nem a bot iránti ragaszkodás volt az oka a feltűnő viselkedésnek, hanem — még akkor hideg idők járván — szeretett volna vele begyujtani.

Szóval a bot visszakerült a bezdáni őrsre a kir. ügyészségnek azzal az értesítésével, hogy Kovács a botot nem ismeri a magáénak s azt sem tudja mikor és miként kerülhetett a F. M. kamrájába.

Kampler őrmester már az addigi adatokból is sejtette, hogy Kovácsnak ez az állítása a valóságnak meg nem felel, de hogy még jobban bebizonyítsa annak a bothoz való tulajdonjogát, tulajdonképen pedig azért, hogy a tettestársakat, mire Kovács kiszabadul, leleplezhesse, tovább folytatta a puhatolásokat.

Igy aztán, mire Kovács Mátyás f. évi április hó 9-én, a 9 havi büntetés letöltése után kiszabadult, a nélkül, hogy az oly soká és nehezen várt arany szabadságot csak egy napig is élvezhette volna, egyenesen a reá várakozó csendőrrjárőr pártfogásába került, a kik Kampler őrmester vezetése mellett, 165 óráig tartó nyomozás során a fentebb említett többrendbeli betörést és más lopásokat ráderítették.

Természetesen meglettek a tettestársak is Kovács József és Keszler Henrik küllödi lakosok személyében, a kiknél a bűnjelekből is került elő még néhány darab, a melyek felmutatása és a számos tanu bemondásainak közlése után Kovács Mátyás is megtört és beismerte az összes lopások elkövetését és végül ráismert még a botjára is.

Kampler őrmester azután volt hozzá annyi jóakarattal, hogy nevezett a hosszú időn át nélkülözött bot viszontlátásának tovább örülhessen, hát vele vitette be — mint bűnjelt — a zombori kir. törvényszék vizsgálóbírójához, a hova a tettestársakkal és a többi bűnjelekkel együtt őket bekísérte és átadta.

De csakis addig örülhetett a botjának, mert a törvényszék ott marasztalta őket, úgy hogy Kovács 2½ évig bánkódhatik még a felett, hogy miért is csinált olyan feltűnő botot, a melyre oly sokan ráismertek.

S bár mind a hárman megérdemelték, a mit kaptak, a két tettestárs mégsem valami hízogó kifejezésekkel illette Kovácsot, hogy egyrészt a bot elkészítése körüli ügyességével, másrészt azzal az ügyetlenségével, hogy a betörés színhelyén felejtette azt, két, illetve másfél évi szabadságvesztésbüntetéshez juttatta őket, mert szerintük — a mint igaz is — e bűnjel nélkül talán sobasem gondoltak volna rájuk s a többrendbeli betörés is ki-derítenlenül maradt volna.

Ez a neheztelés burkoltan Kampler őrmester ellen is irányul, mert ha ő nem firtatja — habár kötelességből is — a közel 1½ év óta óta ügyszólván mindenki által elfelejtett bot bonnan való származását, s ebbeli érdeklődése irányát nem helyesen választja meg, aligha került volna sor a tettesek feletti ítélkezésre.

Valódi fajtékpipák, szipkák

valamint az összes dohányos-esszükök leg-
jobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

SCHWARTZ FÜLÖP UTÓDÁNÁL,

Szegeden, Károly-utca 8. — Alapítva 1866-ban.

Csendőrség részére előnyös részletfizetés
kedvezmény! Kívánsra képes árjegyzékkel
valamint áruknak választékkal szolgál.

Károly Ferencz József főherceg, az új trónörökös és neje, Zita hercegnő, gyermekeikkel.

Fölöttébb érdekes számadatok mutatkoznak a nyelvek elosztása tekintetében. — Legtöbben 370.000,000 — beszél a kínai nyelvet, 324.000,000 az angolt, 110.000,000 a hindu nyelveket, 97.200,000 az orosz és ruthén nyelveket, 80.000,000 a németet, 50.000,000 a spanyolt, 47.000,000 a francziát, 47.000,000 a japánt, 34.000,000 az olaszt, 24.000,000 a török-tatárt, 20.000,000 a portugált, 17.000,000 a lengyelt, 10.000,000 a román, 9.000,000 a magyart, 6.500,000 a hollandit, 5.500,000 a svédet, 4.500,000 a dán és norvéget, 3.800,000 a flamandot (Belgium) stb., stb.

A Föld 1.600.000,000 lakójának, vagyis kulturális részének érintkezése (közlekedés, utazás, levélírás, telegrafálás) szintén nagy és nevezetes számokat tüntet föl. *A vasutak* működésben levő vonalai a következők:

Az amerikai Egyesült-Államokban 370,320 kilométer, Oroszországban 75,730 km, (Európában és Ázsiában együtt), a Német birodalomban 59,700 km, Franciaországban 49,200 km, Britt-Indiában 48,360 km, Ausztria-Magyarországon 44,920 km, és pedig Ausztriában 21,730 km, Magyarországon 21,930 km, Boszniában 1.260 km, Nagybritanniában 37,350 kilométer stb.

A távíróvezetékek vonalai természetesen ezeknél is nagyobb számokat tüntetnek föl.

Világgrészek szerint vasút- és távíróvonalak így oszlanak meg:

Európában összesen 325.000 km. vasút, 857,000 km távíróvonal; Ázsiában összesen 94,000 km vasút, 230,000 km távíróvonal; Afrikában összesen 30,920 km vasút, 90,000 km távíróvonal; Amerikában összesen 504,440 km vasút, 687,000 km távíróvonal, Ausztráliában összesen 33.200 km vasút, 87,000 km távíróvonal.

Ezeket kívül a tengeralatti kábelek (távíróvonalak) összege: 450,000 kilométer.

És mit gondol az olvasó, hogy a Föld lakóinak *postai* küldeményeinek száma évente mennyire rög? Álljon itt csak néhány adat:

Európában 26.618.740,000 darab, Amerikában 14.000.000,000 darab, Ázsiában 2.203.983,000 darab, Ausztráliában 588.000,000 darab, Afrikában 295.000,000 darab, és Ausztria - Magyarországon (együtt) 2.433.000,000 darab.

*

Általános érdekűek az államok összkiadásainak számadatai is. Egész Európa államainak összköltségei évenként 36.000.000,000 koronát tesznek, a mi átlag fejekenként évi 87-5 koronának felel meg. Kiadnak pedig ez összegből:

Mindenféle közigazgatásra 11.424.000,000 koronát, pénzügyi közigazgatásra külön 4 milliárd 788.000,000 koronát, kamatra és államadósságok törlesztésére 7.740.000,000 koronát, a hadseregekre 5.520.000,000 koronát, tengerészetre külön 2.580.000,000 koronát, nevelésügyre 2.208.000,000 koronát, nyugdíjakra 811.200,000 koronát, igazságügyre 774.000,000 koronát, külügyre 626.400,000 koronát, államkormányzatra 368.400,000 koronát stb.

*

És ha már erről szóltam, hadd essék szó külön a *hadseregekről*, azaz a béke fenntartására, biztosítására, szóval az erőképviseletre fordított költségekről is.

Oroszországban a békeállomány 1.160,000 ember (tengerészet 41.000) badiállomány 4 millió 600,000 költségek (békeállomány), 1 milliárd 200.000,000 kor. Német birodalomban a békeállomány 660,000 ember (tengerész

43,000) hadiállomány 3.000,000 költségek (békeállomány) 1.308.000,000 kor. Franciaországban a békeállomány 604,000 ember (teng. 54,000) hadiállomány 2.350,000 költségek (békeállomány) 1.062.000,000 kor. Ausztria-Magyarországon a békeállomány 410,000 ember (teng. és bonv. 16,700) hadiállomány 1.900,000 költségek (békeállomány) 492.000,000 kor. Olaszországban a békeállomány 313,000 ember (teng. 28,000) badiállomány 1.100,000 költségek (békeállomány) 405.600,000 kor. Nagybritanniában a békeállomány 420,000 ember (teng. 130,000) hadiállomány 1.000,000 költségek (békeállomány) 1.512.000,000 kor. Japánban a békeállomány 280,000 ember (teng. 41.000) hadiállomány 1.000,000 költségek (békeállomány) 463.200,000 kor. Törökországban a békeállomány 240,000 ember (teng. 14,000) badiállomány 1.000,000 költségek (békeállomány) 120.000,000 kor. Spanyolországban a békeállomány 110,000 ember (teng. 16.000) hadiállomány 780,000 költségek (békeállomány) 190.800,000 kor. Svédországban a békeállomány 67,000 ember (teng. 4,500) hadiállomány 340.000 költségek (békeállomány) 103.200,000 kor. Egyesült-Államokban a békeállomány 117,000 ember (tengerész 40,000) badiállomány 250,000 költségek (békeállomány) 996.000,000 korona.

KÉPEINKHEZ.

Ferencz Ferdinánd és neje' elleni merénylet.

Ezekre a szépen sikerült családi képekre tekintve, pár léttel ezelőtt még lelkesedés és öröm fogta volna át egész valónkat. De most már mélységes bánat és gyász mazzangolja szívünket, miért kellett ily életerős korban, oly felesleges és magasztos hivatás elől s ily borzalmas módon megválni az élettől. Tehetetlenségünkben szinte a Teremtővel szállunk perbe, miért nem távolította el tőlünk a megaláztatásnak e keserű poharát s miért engedte rombadönteni a mi reménységünket.

Ám e kérdésekre nagyon nehéz a felelet, mert jól tudjuk, hogy az emberi elvetemültségnek határt szabni szinte lehetetlen s nem sejtven előre a gaz merénylet titkos rugóit, teljesen tehetetlenül állottunk a saját nemünk ördögi módon kieszt tervének megakadályozása körül.

Annyi azonban bizonyos, hogy a művelt nemzetek fiai ma már más módon is megtalálják az utat a más nemzetekkel szemben felvetődő örökellentéteik kiegyenlítésére. S csak azok, a kik a kulturális haladásban és művelődésben még nem részesülhettek, vagy ha részesültek is, téves eszmék hatása alatt még most is az ös ember elveit valva, az ököljog és a vérbosszu érvényre juttatásában kéjelegnek, csak azok választják megoldási eszközül a bombát és a gyilkos fegyvert.

Összeesküvés, tör, gyilkos és bomba, ez jellemzi a balkáni népek természetrajzát s a vérbosszu, a melynek dicsőítő hatását még az emberiség évezredes fejlődése és művelődése sem tudta köztük megszüntetni.

Ma már tisztán áll előttünk, hogy a pénzen felbéralt orgyilkosokat nem tisztán a kapott pénz varázsa s nem

épen az ellentünk való fanatikus gyűlölet, hanem az a herosztráteszi fellengős felfogás készítette a gaz merényletre, hogy világgraszáló hírnevet szerezzenek maguknak szeretett trónörökösünk és neje barbár módon való legyilkolásával.

S a pokoli büntett, mely az egész művelt világban mély megretést és undort keltett a tettesek és nemzeti-ségük ellen s a melylyel gyászba borították Felséges uralkodónkat és a monarchia egész lakosságát — sajnos — sikerült s ma már Ő Fensége, a kit úgy magas állásánál, mint kiváló férfiúi és katonai erényeinél fogva úgy szólván az egész művelt világ szeretete és tisztelete övezett, és neje: a feleség és az anya magasztos mintaképe, zavartalanul aluszszaik örök álmukat.

Hivatásuk teljesítése közben érte a gyilkos golyója mind a kettőjüket. A férj, mint a trón várományosa s úgy is, mint a birodalom összes szárazföldi és tengeri haderejének főfelügyelője, legfelsőbb megbízatásban járt el, neje pedig, mint fenséges férjének büszke és büszke, úgy szólván szeretett férje védelmezése közben szenvedte a borzasztó halált.

Egy birodalom népeinek kegyelele öröklik örök álmaik felett s nemzetek szeretet- és tiszteletteljes emlékezete von örökké ragyogó glóriát megdicsőült magas szemé lyük köré.

*

Károly Ferencz József főherczeg, az új trónörökös és csahidja.

Nemzetek életében nyomon követi egymást a gyász és az öröm. Ezuttal is, bár az előbb említett képek láttára még sajnó a szívünk a mélységes bánattól és gyásztól, mégis az egyidejűleg között másik kép látása, a melyen az új trónörökös, Károly Ferencz József főherczeg Ő Fenségét fenséges családja körében mutatjuk be olvasóinknak, mintba enyhítő mérhetetlen bánatunkat és gyászunkat.

Még alig pár éve, hogy a vonatkozó képek bemutatása kapcsán hirt adtunk Ő Fenségeik házasságkötéséről s ezuttal már boldog családi körben mutathatjuk be magas személyeiket.

Ő Fensége teljesen visszavonulva, csak családjának és katonai szolgálatának élt eddig. A fentebbi gyászos esemény azonban, mint trónörökös, teljesen előtérbe állította. S miután már eddig is meg tudta hódítani jóindulatával és szeretetreméltó fellépésével mindazokat, a kik vele érintkeztek, épen oly bizonyos, hogy pár év alatt példátlan népszerűségnek fog örvedeni az egész monarchiában.

KÜLÖNFÉLÉK.

A veszedelem pillanatában. Mangiarotti olasz alvezetős a tripoliszi hadjárat résztvevői közül mintegy kétezer közlegényt kiballgatott személyes benyomásairól s ezenközben érdekes anyagot gyűjtött. A kik ütközt

alatt valóban bátran viselkedtek, azok önmagukról beszélve, többnyire szerények és őszintén mondják el érzéseiket, ellenben a kik épen csak hogy jelen voltak az ütközetben, azoknak elbeszélése csak úgy csepeg a hősiességtől és hazaszeretettől.

A kiballgatottak túlnyomó része legkellemetlenebb benyomásnak az első golyó súvítását mondja, különösen akkor, ha az ellenség nem volt látható vagy ha a tüzelést nem volt szabad viszonzni.

A veszedelem pillanatában a hallás természetellenesen megünnömul, a távolság becsülőképessége megzavarodik. Előfordult, hogy a több kilométer távolságban fölbukkanó ellenséget észszerte nagyobbak becsülték. A veszedelem érzete különféleképp nyilvánult meg: például a tagok remegésében, a torok elszorulásában, kínzó szomjúság érzésében, stb. Ez állapot leküzdésére legjobbnak látszott valamely tevékenység kifejtése, pl. a tüzelés viszonzása (a mi ez időpontban rendszerint lövészparazlássá fajul,) a gyors futás vagy az ugrás.

Az első lövések után az előbb leirt szorongás érzése eltűnik és sok esetben a félelemmel teljesen ellenkező érzésbe csap át. Ez érzést harci láznak nevezhetnők, mert elfeledteteti a kiállott fáradságot, szomjúságot, sokszor még a sebet is és e mellett az előretörésre sarkal. Egy katona igen találóan így fejezi ki magát:

— Ettől kezdve már semmit sem értettem és semmire sem emlékszem s így nem is tudok róla semmit sem beszélni.

Számos felelet összegezése végeredménykép azt az ismert sarkigazságot erősíti meg, hogy a tisztek példája szinte hipnotizáló hatással van a legénységre. Arra a kérdésre, hogy a veszedelem pillanatában mily gondolat foglalkoztatta, és mi vitte előre, a leggyakoribb válasz az volt:

— Mikor a hadnagyom előre ment, én is előre mentem; mikor a hadnagyom megállt, én is megálltam.

Ez azt jelenti, hogy veszedelem idején a különböző eszmények egy emberben, a tiszten, öltének alakot. Parancsnokait és altiszteit a legénység rendszeren már elfeledte, de századparancsnokát és alantás tiszteit mind egyike az emlékébe vágta.

A cikkíró véleménye szerint a legénység ellenállóképessége a veszedelemmel szemben elég nagy, azonban az összeütközés kezdetén a tisztek befolyása szükséges. Az ütközet későbbi időszakában a legénység a nagyfokú izgalom következtében vakmerővé válik. Megerősítik ez utóbbi tény a tisztek is, a kik azt állítják, hogy a tűz megnyitása után az emberek alig tarthatók vissza és a vezetés alól gyakran az által siklanak ki, hogy előre — az ellenség felé — szöknek meg.

A veszteségi táblázatokból láthatjuk, hogy az olasz tisztek, a jó példaadásal nem fukarkodtak. Így például az első zanzuri ütközetben a veszteség 320 legény és 14 tiszt volt; a második zanzuri ütközetben pedig 516 legény mellett 32 tiszt esett el.

Arra a kérdésre, hogy melyik volt az a fegyvernem, mely a győzelmet leginkább elősegítette egyhangú volt a felelet: A hegyi tüzéség.

Az emberevők. Február végén a „Guadeloupe” nevű francia munkástoborzó bárka három matrózát az Új-Hebridák szigetesortjához tartozó Malekula-szigeten a benszülöttek elfogták, a szerencsétleneket legyilkolták és holt testüket megsütve, megették. A szerencsétlen áldozatok sorsáról Combey kapitány, a bárka parancsnoka a következő jelentést tette: A hajon a három matróz partraszállása után, a mikor nagyon hosszú

örvezetelő cz. őrmesterekké:

Beneze Károly, Hüttner János, Kocsis József II., Máté György, Dedinszki József, Szélesi Miklós és Szaboszlai János esendőr cz. őrmesterek; végül:

a letett altiszti vizsga alapján:

1914 június hó 1-ével:

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Tatár János, Szentgyörgyi László, Huszár István, Kerekes Ferencz, Varga Ferencz V., Lukács Imre, Mészáros Sándor, Reznér János, Sipos Mihály, Cséka János, Váradi József, Friderics József, Matosec Alajos, Tóth Sándor IV., Babódi János, Heiter István, Erdélyi József, Szabó Lajos, Sebesi Gyula, Nagy János III., Somogyi József I., Báró Illés, Simon István, Székely János, Varga János I., Takács Ferencz, Bugyi István, Kelemen Gábor, Dávid János I., Duloz Pál, Millei László István, Fray Mihály, Kardos József II., Durgó János, Németh István XIV., Horváth Imre, Nagy József III., Büki János, Fintis Sámuel, Németh István, Németh Mihály I., Dobos Lajos, Bitter Ferencz, Vámosi József, Markó Sándor, Foki István, Pap (Dakos) Sándor, Kövér Károly, Parizs Miklós, Nagy Sándor, Szabó József IV., Teuacsek Alajos esendőrök;

a m. kir. VII. számú esendőrkerület állományában:

Kiss János, Báka Lajos, Oszoli István, Koróján Özséb, Tarpai András, Mészáros Ferencz, Fülöp József, Mike Béla, Pál István II., Gábor Simon, Botár Károly, Csuti Mihály, Mester Sándor, Horváth Kulesár István, Lidi Flórián, Barta Németh János, Eberhardt Károly, Nyáguly Miklós, Veres Ádám, Kolbász György, Szathmári Dániel, Fodor László II., Mihály Sándor, Györke Lajos, Keller József, Varga István II., Németh József II., Halmágyi Tamás, Kutó Gyula, Biró Károly, Makó Ferencz, Simó Péter, Benedek István, Marti Ignác, Varga István III., Koncsag Kálmán, Csörgő József, Voda Simon, Albert Antal, Kupán György, Boldog József, Simóti Dénes, Csatnoki Károly, Demény Gáspár, Olajos József, Biró Mihály, Bartos József, Szigeti Gáspár, Tóka Mihály, Lakatos János, Izer János, Imre Ferencz, Mike József, Szekeres Sándor, Papp Mihály, Sárig Antal, Imre Jakab, Csutak Dénes, Barthi Gyárfás, Szenkovics Antal, Marton Ferencz esendőrök; végül:

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

Bartha József, Borbély Márton, Nagy Lajos, Szentimrei József, Kelemen Lajos, Oláh József, Fodor Ábrahám, M. Szilágyi Sándor, Basa Gábor, Agud Miklós, Leos György, Oravec Imre, Csik János, Szöllösi József, Szombati János, Kocsis Sándor, Tószegi János, Pivar-

nyik Lajos, Janka János, Fekete János, Tóth Vendel, Albuez Péter, Kovács Gerő, Nagy Pál, Pintér Lajos, Fehér Lajos, Lusztig Sándor, V. Kovács László, Szűrös László, Gönczi Sándor, Gál István, Szűcs Antal, Pap Lajos, Nagy Sándor, Pintya György, Kiss Ferencz, Kiss Sándor, Répa Benjamin, Hrubí Ferencz, Szabados Antal, Holló Lajos és Benedek József esendőrök.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában: Ficzé Károly, Varga Károly, Gergely Imre, Lup József és Laukó Márton esendőrök.

Végleges nyugállományba helyeztetett:

1914 július hó 1-ével:

Bene Lajos, II. számú esendőrkerületbeli járásörmester, a «Felülvizsgálati szabály» 3. §. 1. bekezdése és az 1912. évi LXV. t.-cz. 31. §. b) pontja értelmében.

Választott lakhelye: Bodola (Háromszék m.).

Ideiglenes nyugállományba helyeztetettek:

Gálos József VI. számú esendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen» egy év tartamára.

Választott lakhely: Körmenő.

Kacsó József, VII. számú esendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Körösbánya.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 18 éve álló géparúháza kizárólag alantlczimon létezik Szegeden a városi bérpalotában. Kérem tehát sok ezer barátaimat, ügyeljenek hogy meg ne tévedjenek hasonló nevű czégek és szigorúan Szántó József nevét követeljék rendelkezés megtételénél.

Flókrak-táram pedig nincs Szegeden, de sehol az országban. Csakis

nálam kaphatók: katonai hegyi, Postillon, Britania és Helical kerékpárok a tünéklő Pathéon beszélőgépek és lemezek sőt a katala is nálam van, esendőr-ségi díszvarrógépek csekély részletfizetésre. Főnjegyzékem ingyen küldöm. Várom hecses rendeléseiket és ez utón küldöm üdvözlőlevelet sok ezer barátomnak.

SZANTÓ JÓZSEF
géparúháza Szegeden, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyűk
Kardbojt
Celluloid kezelő és nyakravaló
Czipőkrém
Fegyverzsir
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves szolgálati kereszt stb. stb.

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindenemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Szíves figyelembe ajánljuk házilag készült, zefir, kreton és szabályos fehér ingeinket kitűnő minőségben és olcsó ár mellett.

Kedveskedve készséggel küldünk ezekből választás végett.